

**WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
I CENTRUM ANIMACJI KULTURY
W POZNANIU**

**BIBLIOGRAFIA
REGIONALNA
WIELKOPOLSKI**

METODYKA PRAC

Poznań 2010

O p r a c o w a ł a:

Beata Nowak

Przygotowanie do druku:

Dział Informacji Bibliograficznej i Regionalnej
Pracownia Bibliografii Regionalnej

ISBN – 978 – 89 – 60746 – 57 - 8

Zrealizowano przy pomocy finansowej Ministerstwa
Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum
Animacji Kultury w Poznaniu

60-819 Poznań, ul. B. Prusa 3

tel. 061 – 66 – 40 – 850

fax. 061 – 66 – 27 - 366

[http: //www.wbp.Poznan.pl](http://www.wbp.Poznan.pl)

Nakład 250 egz.

SPIS TREŚCI

Bibliografia regionalna Wielkopolski.

Metodyka prac.

1. Zakres, zasięg i dobór materiałów.....5
2. Opis bibliograficzny materiałów. Adnotacje..... 6
3. Klasyfikacja materiałów. Układ wewnątrz działów.
Odsyłacze.....11
4. Formułowanie haseł indeksu przedmiotowego.....38
5. Formułowanie haseł indeksu autorskiego.....43

Opracowanie bibliografii regionalnej w programie

SOWA-II.....44

BIBLIOGRAFIA REGIONALNA WIELKOPOLSKI

METODYKA PRAC

1. Zakres, zasięg i dobór materiałów:

"Bibliografia Regionalna Wielkopolski" jest bibliografią przedmiotową rejestrującą ogół piśmiennictwa dotyczącego w swojej treści terytorium Wielkopolski. Zawiera publikacje naukowe, popularnonaukowe, publicystyczne i literackie oraz materiały z czasopism ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych w tym:

- wydawnictwa zwarte: nowości i wznowienia, książki, broszury, wydawnictwa graficzne i in.,
- wydawnictwa ciągłe: czasopisma regionalne i lokalne, kalendarze, książki adresowe, informatory wydawane okresowo, wydawnictwa zbiorowe,
- artykuły: fragmenty książek, rozprawy i inne prace z dzieł zbiorowych, artykuły z czasopism i innych wydawnictw ciągłych,
- mapy, nuty, prace niepublikowane oraz ważniejsze (piśmiennicze) dokumenty życia społecznego,
- dokumenty audiowizualne.

Z czasopism **rejestrowane są** następujące materiały:

- opracowania naukowe, popularnonaukowe i publicystyczne,
- referaty, przemówienia, uchwały i dokumenty,
- biografie, pamiętniki, wywiady i wspomnienia osób dotyczące ich związków z regionem,
- recenzje książek, filmów, wystaw, spektakli teatralnych i in.,
- sprawozdania, wiadomości, korespondencje tylko o problemach i wydarzeniach ważnych w skali regionu. Dotyczy to także informacji o działalności partii politycznych i organizacji społecznych, sesji naukowych, porad, zjazdów, konkursów, uroczystości, imprez kulturalnych i sportowych,
- obszerniejsze kroniki wydarzeń,
- reportaże o dużej zawartości informacyjnej i teksty literackie o tematyce regionalnej,
- inne materiały np. felietony i listy tylko wyjątkowo ze względu na omawiane problemy (np. polemika w formie listu).

Nie rejestruje się materiałów interwencyjnych, informacji dotyczących życia codziennego, okresowo powtarzających się aktualności, zapowiedzi imprez, materiałów okolicznościowych bez istotnej wartości informacyjnej, relacji z imprez i wyników sportowych. Czynnikiem decydującym o doborze materiałów jest **wartość informacyjna dokumentu**.

2. Opis bibliograficzny materiałów. Adnotacje:

Podstawą opisu jest autopsja. Za podstawę przyjęto zmodyfikowaną wersję polskiej normy PN - N - 01152 dla wydawnictw zwartych, ciągłych i artykułów z czasopism. Dla pozycji autorskich (do trzech autorów) formułowane jest **hasło** umieszczone na początku opisu i oddzielone od strefy tytułu kropką. Nazwisk umieszczonych w hasle autorskim nie powtarza się w strefie odpowiedzialności.

Opis pozycji zwartej:

SZAFRAŃSKA Amelia. Surdut czy rewerenda : opowieść o Edmundzie Bojanowskim. - Wyd. 3 [właśc. 4]. – Warszawa: "Pax", 1999. - 414 s., [24] s. tabl. : fot., il., portr.

Dot. m.in. związków E. Bojanowskiego z Wielkopolską

DZIEJE Wyrzyska : praca zbiorowa / pod red. Stanisława Sierpowskiego. - Poznań: Wydaw. WBP, 1999. - 336 s. : fot., il., portr. - (Biblioteka "Kroniki Wielkopolski")(Seria: Dzieje Miast Wielkopolski; nr 8)

Opis ogólny czasopisma:

DZIENNIK Poznański / red. nacz. Paweł Dębski. - 1999, R. 9, nr 1 - 105. - Poznań: PRESSO S.A., 1999

ŚREDZKI Kwartalnik Kulturalny : pismo Średzkiego Towarzystwa Kulturalnego / zespół red. A. Gniotowski [i in.]. - 1999, R. 2, nr 1 - 4. - Środa Wlkp.: ŚTK, 1999

ROCZNIK Koniński / red. nauk. Marian Szczepaniak. - 1999, t. 13. - Konin: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Koninie, 1999. - 248 s.

Opis artykułu w czasopiśmie:

KATOLICKIE organizacje młodzieżowe w Wielkopolsce w latach 1860 - 1939 // Przew. Katol. - 1999, nr 23 dod. Biuletyn Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej w Poznaniu, s. VII

LUSTRACJE i inwentarze dóbr królewskich powiatu konińskiego z XVI - XVIII wieku / zebrali i oprac. Paweł Dembiński, Andrzej Nowak // Roczn. Koniń. - 1999, t. 13, s. 105-143

WAL. Ta ziemia kryje skarby // Gaz. Pozn. - 1999, nr 131, s. 9
Wydobycie gazu ziemnego w Wielkopolsce

WILCZAK Jagienka. Poślizg na truskawce. - Fot. // Polityka. - 1999, nr 12, s. 68-69
Spór pomiędzy firmą Mc Donald a Waldemarem Piątkowskim, właścicielem firmy „Fructo” w Wirach, pow. Poznań

BINKIEWICZ Dorota, JASTRZĘBOWSKI Tomasz. Drukujemy na wczoraj // Press. - 1999, nr 10, s. 69-70, 72, 74
Drukarnia Winkowski Sp. z o.o. w Pile

Rozmowa:

SIPIŃSKA Urszula. Tyle samo wad co zalet / rozm. Kamilla Placko-Wozińska. - Fot. // Gaz. Pozn. - 1999, nr 105 dod. Magazyn, s. 2, 3
Piosenkarka, architekt wewnątrz z Poznania

Artykuł zamieszczony w stałej rubryce czasopisma:

P.M. Z Owińsk [pow. Poznań] na Dziewiczą Górę. - (Wycieczka miesiaca). - Pl. // IKS. - 1999, nr 6, s. 64

W **haśle** poprzedzającym opis umieszcza się tylko nazwiska i kryptonimy autorów (nie więcej niż trzech). Pozostałe osoby odpowiedzialne za powstanie dokumentu (ilustratorzy, redaktorzy, opracowujący itp.) znajdują się w strefie odpowiedzialności. Haseł autorskich nie stosuje się w odniesieniu do bibliografii.

Umieszczenie instytucji sprawczej (odpowiedzialnej za powstanie dokumentu) w strefie odpowiedzialności spowodowało znaczne ograniczenie stosowania autora korporatywnego. Przy większej ilości

dokumentów nazwa instytucji (przedmiot i podmiot opracowania) pojawi się także w nagłówku poddziału nienumerowanego.

Druga modyfikacja zasad norm dotyczy opisu **strefy numeracji czasopisma**. Niezależnie od tego, czy czasopismo zachowuje numerację ciągłą (tomów, zeszytów) czy jest numerowane w obrębie roku wydania poszczególne elementy zapisu obejmują: rok, numer, (tom, zeszyt), numerację stron. Ten sam zapis stosowany jest w opisie ogólnym czasopisma.

Opis mapy:

WOJEWÓDZTWO wielkopolskie : granice powiatów i gmin, duża liczba miejscowości, plan Poznania / red. Elżbieta Ostrowska, Grażyna Gadomska. - 1 : 500 000. – Warszawa; Wrocław: Pol. Przedsięb. Wydaw. Kartograficznych im. Eugeniusza Romera, 1999. - 1 mapa : kolor.; 68 x 62 cm, złoż. 20 x 11 cm

Opis recenzji książki:

DOBRECKI K. Listy z mojego miasta. - Konin, 1998
 Rec. GULCZYŃSKI Janusz. Konińskie impresje Krzysztofa Dobreckiego // Kron. Wielkop. - 1999, nr 4, s. 110-112
 Opowieści dot. Konina. M.in. sylwetki koninian

Recenzję pozycji wydanej w tym samym roku poprzedza pełny opis pozycji recenzowanej.

Opisy zbiorowe i poddziały nienumerowane:

Obydwie formy grupowania opisów jednostkowych mają na celu ułatwienie poszukiwań użytkownikom.

Opisy zbiorowe stosuje się najczęściej w odniesieniu do:

- całości tekstu podzielonej na odcinki drukowane w tym samym czasopiśmie:
 BIBLIOTEKI publiczne w woj. wielkopolskim // Por. Bibliogr. - Metod. - 1999, nr 2, s. 83-104; nr 3, s. 104-133; nr 4, s. 99-119
- cyklu lub zbioru artykułów dotyczących tego samego problemu jednego lub wielu autorów drukowanych w tym samym czasopiśmie:
 KACZMAREK Włodzimierz. Budżet [Lubonia, pow. Poznań] 1998 // Inf. Miej. Lubonia. - 1999, nr 2, s.1, 4; Przeszacowany budżet / oprac. Hanna Siatka // Tamże. - nr 3, s. 7

- zbioru utworów (np. wierszy, artykułów) tego samego autora drukowanych w tym samym czasopiśmie:
 SIEL. Tablica dla ojca polskiej mikologii; Sławny dermatolog wielki patriota. - Fot. // Gaz. Pozn. - 1999, nr 72-73, s. 6
 Lekarz związany z Poznaniem

W ten sam sposób budujemy opis artykułów wydrukowanych na tej samej stronie.

- zbioru recenzji różnych autorów drukowanych w różnych czasopismach tworzących grupę wraz z pozycją zwartą lub opisem przedstawienia teatralnego, filmu itp.
 WITKIEWICZ Stanisław Ignacy. Szewcy
 Rec. PIECH Krzysztof. Jak Witkacy kazał // Gaz. Wielkop. - 1999, nr 45, s. 6
 Rec. SZAL Bożena. Drugie wejście Dziuka // Ziem. Kalis. - 1999, nr 14, s. 9

Teksty różnych autorów drukowane w jednym czasopiśmie zestawia się w grupę według wzrastającej kolejności numerów zastępując nazwę i powtarzające się elementy opisu słowem "Tamże". Teksty jednego autora drukowane w tym samym czasopiśmie zestawiamy wymieniając tytuły w kolejności ich następowania oraz wzrastające numery czasopisma w strefie numeracji – według formuły opisu pozycji współwydanych. W ten sam sposób budujemy zbiorowy opis artykułów wydrukowanych na tej samej stronie. W każdym przypadku opisy jednostkowe oddzielamy w grupie średnikiem. Pozycje zwarte (z wyjątkiem opisu pozycji recenzowanej) nie wchodzi w skład pozycji zbiorowych.

Rejestrując materiały w programie komputerowym ograniczamy stosowanie opisów zbiorowych do artykułów drukowanych w jednym czasopiśmie. Wyjątek stanowi grupa recenzji, które zapisujemy w polach powtarzalnych (z wyjątkiem recenzji drukowanych w tym samym czasopiśmie w obrębie roku).

Jeśli grupa opisów dotyczy np. instytucji, zakładu pracy, wydarzenia, imprezy itp. tworzy się w obrębie działu tzw. poddział nienumerowany pod odpowiednią nazwą. Ten sposób grupowania opisów jest szczególnie przydatny w przypadku przygotowania bibliografii w oparciu o komputerową bazę danych. Np. w dziale XIV. 3 Teatr obok publikacji ogólnych nt. życia teatralnego grupuje się w poddziałach nienumerowanych pod nazwą teatru opisy dotyczące teatru i recenzje przedstawień teatralnych np.

14. 03 - Teatr Nowy w Poznaniu14. 03 - Teatr Nowy w Poznaniu - recenzje

Takie rozwiązanie pozwala grupować informacje w dużych zbiorach bez rozbudowywania struktury bibliografii poprzez dodanie do symbolu klasyfikacyjnego po myślniku nazwy własnej lub wybranego tematu. Unikamy w ten sposób powtarzania w adnotacjach informacji zawartych w nagłówku poddziału. Dotyczy to także nazwisk osób klasyfikowanych w poddziale I.5.b. Nazwy poddziałów nienumerowanych występują zawsze jako hasła w indeksie przedmiotowym.

Adnotacje:

Adnotacje wyjaśniające stosowane są wówczas, gdy opis bibliograficzny nie zawiera wszystkich elementów treści odzwierciedlonych w postaci symboli klasyfikacyjnych lub gdy nie informuje o miejscowości (terytorium), którego dotyczy. W odpowiednich przypadkach stosuje się adnotację wewnątrz lub poza opisem bibliograficznym albo obydwie jednocześnie:

MACIEJEWSKA Irmina, ZATORSKI Jacek. Ogród Dendrologiczny na Sołaczu [w Poznaniu]. – Fot. // Kron. M. Pozn. - 1999, nr 3, s. 201-214

Także dzieje ogrodu w okresie międzywojennym

Każda adnotacja powinna być sformułowana zwięźle i możliwie jednolicie dla tego samego typu informacji. Adnotacja zastosowana wewnątrz opisu powinna być ujęta w nawiasy kwadratowe. W przypadku grupy opisów (opis podstawowy i recenzje) adnotacja wyjaśniająca zawsze znajduje się na końcu. (Zob. opis recenzji książki). **Opis bibliograficzny wraz z adnotacją powinien dać odpowiedź na pytanie: co – gdzie – kiedy.**

Adnotację zawartościową stosuje się w odniesieniu do dzieł zbiorowych w całości lub w części **poświęconych tematyce regionalnej**. Poprzedza ją określenie zawiera lub zawiera m.in. Obok hasła autorskiego i tytułu podaje się także informacje na których stronach zamieszczone są wymienione fragmenty według kolejności ich występowania w tekście. Adnotacje zawartościowe wzbogacają funkcje informacyjne bibliografii poprzez możliwość opisu i klasyfikacji nie tylko całości lecz także fragmentów książki.

PŁOSZYŃSKA Halina. W antrejsce pod ryczką... / il. Tadeusz Świątek; wstęp Marek Rezler. - Poznań: Wydaw. Halszka, 1999. - 73 s. : il.

Zawiera m. in.: REZLER Marek. O poznaniakach słów kilka. [Wspomnienia]. s. 5-7. - PŁOSZYŃSKA Halina. Od autora. [Wspomnienie dot. Główniej - osiedla w Poznaniu]. s. 9-11
Gawędy napisane gwarą poznańską

Według formuły adnotacji zawartościowej możemy także opisać cykl artykułów publikowanych pod wspólnym tytułem, gdy każdy element cyklu wymaga odrębnego hasła:

BLIŻNIACZE nazwy miejscowości [z gminy Buk] w innych częściach kraju / oprac. Stanisław Diadeło // Kos. Bukow. - 1999

Zawiera: [Buk]. nr 3, s. 15. - [Szewce]. nr 4, s. 11. - Dobra. Niepruszewo. Kalwy. Wysoczka. nr 5, s. 14

3. Klasyfikacja materiałów. Układ wewnątrz działów. Odsyłacze

Materiały bibliografii uporządkowane są w XVI działach głównych podzielonych na poddziały w zależności od różnorodności zawartych w nich problemów. Opis główny dokumentu pojawia się w bibliografii tylko raz - przy większej ilości omawianych zagadnień, pozostałe elementy treści sygnalizowane są poprzez odsyłacze:

- odsyłacz numerowy – zob. pozycja
- opis skrócony

Wybór odsyłacza pierwszego lub drugiego typu ma znaczenie tylko w przypadku publikacji materiałów zgromadzonych w bazie danych. Przy korzystaniu bezpośrednim zawsze zobaczymy pełny opis dokumentu. Bibliografia zawiera także odsyłacze osobowe (zapisywane w polu zob. pozycja), które mają na celu powiązanie materiałów dotyczących osób z działami rzeczowymi.

Pozycje omawiające zagadnienia w sposób równorzędny (np. kultura i oświata w Gnieźnie) otrzymają opis główny w dziale, który w klasyfikacji występuje jako pierwszy (opis główny XI.3.a - Oświata, odsyłacz XI.4.a - Kultura).

O zakwalifikowaniu materiału do wybranego działu decyduje w zasadzie **treść** dokumentu z wyjątkiem kilku przypadków (bibliografie, pamiętniki, wspomnienia, biografie, mapy oraz teksty literackie), kiedy o opisie głównym decyduje **forma** dokumentu.

Odsyłacze stosowane są w zależności od ujęcia tematu. Materiały dotyczące tego samego problemu, omawiające różne jego aspekty grupowane są w jednym dziale, aby nie utrudniać poszukiwań czytelnikom.

Zawartość poszczególnych działów i poddziałów pokrywa się w zasadzie z encyklopedycznym zakresem znaczenia ich nazw. Odstępstwa od tej zasady wynikają z nakładania się na siebie zakresów poszczególnych pojęć, np. niektóre zagadnienia gospodarki wodnej pokrywają się z problematyką ochrony środowiska (np. ochrona wód przed zanieczyszczeniami) inne zaś, z uwagi na ilość publikacji, wymagają ujęcia w oddzielnym poddziale (np. gospodarka mieszkaniowa - wyodrębniona z gospodarki komunalnej).

Istotnym elementem klasyfikacji materiałów jest **czas**, którego dokument dotyczy. Publikacje dotyczące okresu do początków 1945 roku (do zakończenia działań wojennych) kierowane są wyłącznie do działu IV. Historia. Materiały zawierające materiały o charakterze historycznym a doprowadzone do czasów współczesnych kierowane są do pozostałych działów bibliografii z odsyłaczem w dziale Historia. Z kolei zastosowanie odsyłaacza do działu rzeczowego dla materiałów historycznych pozwala powiązać tematykę poszczególnych działów w układzie poziomym. Za podstawę klasyfikacji przyjmuje się datę zakończenia wydarzenia. W miarę upływu czasu i pojawiania się odpowiednich opracowań w poddziale IV.4 Historia Wielkopolski można dodać poddział IV.4.f - za lata 1945 - 1989. Do tego czasu materiały o takim zasięgu chronologicznym warto opatrzyć hasłem przedmiotowym Historia od 1945 do 1989 roku.

Z wyjątkiem kilku przypadków (biografie oraz poszczególne okręgi i miejscowości I.4 i IV.5) opisy główne i odsyłacze szeregowane są wewnątrz działów i poddziałów w układzie alfabetycznym. Działy wymienione jako wyjątki zachowują układ przedmiotowy (wg nazw miejscowości lub osób). Poddziały nienumerowane uszeregowane są alfabetycznie według swoich nazw po podstawowym zestawieniu materiałów.

Wykaz i zawartość "Bibliografii regionalnej Wielkopolski" **Hasła indeksowe**

- I. ZAGADNIENIA OGÓLNE
  1. Bibliografie. Katalogi
  2. Czasopisma
  3. Opracowania dotyczące całego regionu
  4. Poszczególne okręgi i miejscowości
  5. Biografie. Pamiętniki. Wspomnienia
    - a. Zbiorowe
    - b. Indywidualne

II. ŚRODOWISKO GEOGRAFICZNE

1. Geodezja. Geologia. Gleboznawstwo
2. Hydrologia. Meteorologia. Klimatologia
3. Roślinność. Zwierzęta. Ochrona przyrody i środowiska
4. Geografia. Krajoznawstwo. Turystyka i rekreacja
  - a. Rezerваты przyrody, ogrody, parki
5. Mapy. Kartografia

III. LUDNOŚĆ

IV. HISTORIA

1. Opracowania ogólne. Historiografia
2. Nauki pomocnicze historii
3. Archeologia
4. Historia Wielkopolski
  - a. Do połowy XV wieku
  - b. Od połowy XV wieku do 1793 roku
  - c. Od 1793 do 1918 roku
  - d. Od 1918 do 1939 roku. Powstanie Wielkopolskie
  - e. Od 1939 do 1945 roku
5. Historia poszczególnych okręgów i miejscowości
6. Historia nauki, oświaty i kultury

V. ETNOGRAFIA. LITERATURA I SZTUKA LUDOWA

VI. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE

1. Prace ogólne. Planowanie. Technika. Informatyka
  - a. Technika. Informatyka
2. Urbanistyka. Budownictwo
3. Przemysł
  - a. Zagadnienia ogólne
  - b. Górnictwo
  - c. Przemysł energetyczny
  - d. Hutnictwo
  - e. Przemysł elektromaszynowy
  - f. Przemysł chemiczny
  - g. Przemysł budowlany
  - h. Przemysł ceramiczny i szklarski
  - i. Przemysł drzewno – papierniczy
  - j. Przemysł lekki

- k. Przemysł spożywczy
- l. Przemysł poligraficzny. Drukarstwo
- ł. Inne gałęzie przemysłu
- 4. Drobną wytwórczość. Usługi
  - a. Przemysł drobny. Rzemiosło
  - b. Spółdzielczość pracy
  - c. Usługi
- 5. Gospodarstwo wiejskie
  - a. Rolnictwo
  - b. Uprawa i ochrona roślin
  - c. Hodowla zwierząt. Weterynaria
  - d. Mechanizacja rolnictwa
  - e. Melioracje
  - f. Ogrodnictwo. Sadownictwo. Pszczelarstwo
  - g. Leśnictwo. Łowiectwo
  - h. Rybactwo. Wędkarstwo
- 6. Gospodarka wodna
- 7. Handel. Żywnienie zbiorowe
  - a. Handel
  - b. Organizacja targów
  - c. Imprezy targowe
  - d. Żywnienie zbiorowe
- 8. Finanse. Budżet. Ubezpieczenia
- 9. Komunikacja
  - a. Transport
  - b. Łączność
- 10. Gospodarka komunalna. Hotelarstwo
- 11. Gospodarka mieszkaniowa
- 12. Pożarnictwo

VII. ZAGADNIENIA SPOŁECZNE I POLITYCZNE

- 1. Zagadnienia ogólne. Życie społeczne i polityczne regionu od 1945 r.
- 2. Partie polityczne
- 3. Organizacje społeczne
- 4. Organizacje młodzieżowe
- 5. Zagadnienia społeczne
  - a. Praca. Samorząd pracowniczy. Zagadnienia socjalne
  - b. Związki zawodowe
  - c. Zagadnienia socjologiczne
  - d. Pomoc społeczna
  - e. Patologia społeczna

6. Uroczystości i obchody

VIII. ZAGADNIENIA PRAWNO - ADMINISTRACYJNE

1. Administracja. Samorząd terytorialny
  - a. Administracja
  - b. Samorząd terytorialny
2. Zagadnienia prawne. Sądownictwo
3. Bezpieczeństwo publiczne

IX. WOJSKO. OBRONA CYWILNA

X. OCHRONA ZDROWIA

1. Zagadnienia ogólne. Stan sanitarny
2. Lecznictwo
3. Apteki

XI. NAUKA OŚWIATA. KULTURA

1. Nauka. Organizacje i placówki naukowe
2. Szkolnictwo wyższe
3. Oświata
  - a. Zagadnienia ogólne
  - b. Opieka nad dzieckiem i młodzieżą. Wychowanie przedszkolne
  - c. Szkolnictwo podstawowe
  - d. Szkolnictwo specjalne
  - e. Szkolnictwo średnie ogólnokształcące
  - f. Szkolnictwo artystyczne
  - g. Szkolnictwo zawodowe. Oświata dorosłych
4. Kultura
  - a. Zagadnienia ogólne
  - b. Imprezy kulturalne
  - c. Towarzystwa kulturalne. Ruch regionalny
  - d. Domy kultury. Kluby. Świetlice
  - e. Amatorski ruch artystyczny
  - f. Muzea. Wystawy
  - g. Radio i telewizja
  - h. Kultura fizyczna. Sport

XII. JĘZYKOZNAWSTWO

XIII. LITERATURA

1. Teksty literackie

2. Krytyka i życie literackie

XIV. SZTUKA

1. Architektura. Ochrona i konserwacja zabytków
2. Plastyka
3. Teatr. Estrada
4. Muzyka
5. Fotografika
6. Film. Kino

XV. ZAGADNIENIA WYZNANIOWE

XVI. KSIĄŻKA I CZYTELNICTWO. BIBLIOTEKI. ARCHIWA

1. Ruch wydawniczy. Księgarstwo
2. Biblioteki. Czytelnictwo
3. Informacja naukowa i multimedialna
4. Czasopiśmiennictwo
5. Archiwa

Z uwagi na fakt, że klasyfikacja materiałów jest ściśle związana z hasłami indeksu przedmiotowego, po omówieniu zawartości prezentujemy zestawienie stałych haseł indeksowych dla poszczególnych działów i poddziałów. Hasła prezentowane są w kolejności od ogólnego (na poziomie podstawowym dla działów głównych do haseł szczegółowych). Dla działu I nie przewiduje się hasła ogólnego.

Dział I

Poddział 1: obejmuje materiały regionalne w formie bibliografii i katalogów. W zależności od tematu bibliografii sporządzany jest odsyłacz do działu, którego opis dotyczy. Np. bibliografia "Pisarze Wielkopolski" otrzyma odsyłacz w dziale XIII.2 Krytyka i życie literackie. Bibliografie dotyczące osób otrzymują odsyłacze hasłowe (zob. pozycja) w dziale I.5.b Biografie indywidualne oraz w dziedzinie, z którą osoba jest związana.

Hasła indeksowe dla poddziału I.1:

Bibliografie lub Katalogi

- bibliogr.

Poddział 2: stanowi rejestr ogólnych opisów czasopism ukazujących się na terytorium objętym bibliografią. Opisy dotyczące czasopiśmiennictwa kierujemy do działu XVI.4.

Hasła indeksowe dla poddziału 2:

Czasopisma

- czas.

Poddział 3: zawiera prace ogólne dotyczące Wielkopolski jako regionu oraz województwa wielkopolskiego w granicach administracyjnych z 1999 r. Z uwagi na **czas** klasyfikujemy tu materiały nt. regionu po 1945 roku lub jego dziejów do czasów współczesnych.

Hasła indeksowe do poddziału I.3:

Wielkopolska

Wielkopolska, województwo

Poddział 4: zawiera opracowania dotyczące poszczególnych okręgów i miejscowości po 1945 r. lub ich dziejów do czasów współczesnych. Pozycje dotyczące historii okręgów i miejscowości klasyfikujemy w dziale IV.5. Wewnątrz poddziału stosujemy układ przedmiotowy według nazw miejscowości, które są przedmiotem opracowania.

Hasło indeksowe dla poddziału I.4:

Nazwa miejscowości

Poddział 5: obejmuje materiały dotyczące osób związanych z regionem w formie biografii, pamiętników i wspomnień. Podział na biografie zbiorowe i indywidualne zależy od ilości osób, będących przedmiotem opracowania oraz możliwości sformułowania hasła osobowego. Np. dokument dot. kilku osób o tym samym nazwisku (Raczyńscy Edward i Roger) rejestrujemy w dziale I.5.b Biografie indywidualne, natomiast publikacje na temat dwóch i więcej osób o różnych nazwiskach klasyfikujemy w dziale I.5.a Biografie zbiorowe. Materiały dotyczące osób zmarłych przed 1945 r. otrzymują odsyłacze hasłowe we właściwych poddziałach działu IV.4 Historia Wielkopolski. Pamiętniki i wspomnienia dotyczące w treści jakiejś dziedziny otrzymują odsyłacze zwykłe w odpowiednich działach bibliografii. Np. Wspomnienia Wielkopolan z okresu II wojny światowej wymagają odsyłacza w dziale IV.4.e Historia Wielkopolski 1939 - 1945.

Hasła indeksowe dla poddziału I.5.a:

Biografie lub Pamiętniki lub Wspomnienia

- biogr.

- pam.

- wspom.

Hasła indeksowe dla poddziału I.5.b:

Biografie lub Pamiętniki lub Wspomnienia

- biogr.
- pam.
- wspom.

Hasło osobowe (nazwisko i imię)

Wewnątrz poddziału stosujemy układ przedmiotowy według nazwisk osób, które są przedmiotem opracowania.

Dział II

Zawiera materiały dotyczące środowiska geograficznego regionu. Z poddziału II.3 Ochrona przyrody i środowiska wyłączono problemy ochrony wód klasyfikowane w dziale VI.6 Gospodarka wodna. W poddziale II.3.a Rezerwaty przyrody, ogrody, parki rejestruje się także materiały na temat zabytkowych parków i ogrodów. Dla określenia obszaru na hasło geograficznym odnoszącym się do rezerwatów przyrody oraz parków narodowych i krajobrazowych przyjmujemy ich nazwę własną jako nazwę terytorium i nie powtarzamy jej w grupie haseł przedmiotowych. Np. Wielkopolski Park Narodowy - przyroda a nie Wielkopolska - przyroda. Materiały dotyczące ogrodnictwa o charakterze gospodarczym (w tym ogrody działkowe) rejestruje się w dziale VI.5.f Ogrodnictwo.

Przewodniki turystyczne po miejscowościach rejestrowane w dziale II.4 Krajoznawstwo otrzymują odsyłacze w dziale I.4 Poszczególne okręgi i miejscowości.

W poddziale II.5 Mapy, Kartografia rejestrujemy opisy dotyczące kartografii oraz wszystkich map i planów. Mapy historyczne otrzymują odsyłacze w dziale historia, mapy tematyczne w odpowiednich działach bibliografii. (Np. mapa lasów w leśnictwie).

Hasła indeksowe dla działu II:

Poddział 1:

Środowisko geograficzne

Geodezja lub Geologia lub Gleboznawstwo

- geod.
- geol.
- glebozn.

Poddział 2:

Środowisko geograficzne

Hydrologia lub Meteorologia lub Klimatologia

- hydrol.
- meteor.

- klimat.

Poddział 3:

Środowisko geograficzne

Flora lub Fauna lub Ochrona przyrody i środowiska

- flora
- fauna
- ochr. przyr.
- ochr. środ.

Poddział 3.a:

Środowisko geograficzne

Rezerwaty przyrody lub Ogrody lub Parki

- przyroda
- flora
- fauna

Poddział 4:

Środowisko geograficzne

Geografia lub Krajoznawstwo lub Turystyka lub Rekreacja

- geogr.
- krajozn.
- turyst.
- rekreacja

Poddział 5:

Środowisko geograficzne

Kartografia lub Mapy

- kartogr.
- mapy

Dział III

Dział III Ludność zawiera materiały o charakterze demograficznym oraz opisy i odsyłacze na temat mniejszości narodowych. Publikacje dot. ludności w ujęciu socjologicznym klasyfikujemy w dziale VII.5.c Zagadnienia socjologiczne, opracowania z zakresu archeologii w dziale III.3 Archeologia. Obydwa typy materiałów w dziale III otrzymują odsyłacze.

Hasła indeksowe dla działu III:

Ludność

- ludn.

Dział IV

Obejmuje piśmiennictwo dotyczące historii (do początku 1945 roku oraz fakultatywnie okresu Polski Ludowej 1945 - 1989).

Poddział 1: zawiera materiały ogólne dot. historiografii oraz całej historii regionu.

Hasła indeksowe dla poddziału IV.1:

Historia

- hist.

Poddział 2: zawiera pozycje z zakresu dyplomatyki, genealogii, numizmatyki, heraldyki i sfragistyki. Archiwistyka stanowi odrębny poddział bibliografii XVI.5

Hasła indeksowe dla poddziału IV.2:

Historia

Nauki pomocnicze historii

- hist.

Poddział 3: zawiera materiały dotyczące archeologii i prehistorii regionu.

Hasła indeksowe dla poddziału IV.3:

Historia

Archeologia

- archeol.

Poddział 4: obejmuje piśmiennictwo dotyczące historii zagadnień politycznych, społecznych i gospodarczych Wielkopolski w podziale na okresy.

Hasła indeksowe dla poddziału IV.4:

a. Historia

Historia do połowy XV w.

- hist.

b. Historia

Historia od połowy XV w. do 1793 r.

- hist.

c. Historia

Historia od 1793 r. do 1918 r.

- hist.

d. Historia

Historia od 1918 r. do 1939 r.

- hist.

Piśmiennictwo nt. Powstania Wielkopolskiego stanowi w tym dziale poddział nienumerowany. Do haseł wymienionych powyżej dodajemy określenie Powstanie Wielkopolskie. Omówienie przebiegu powstania w konkretnej miejscowości klasyfikujemy w dziale IV.5 Historia

poszczególnych okręgów i miejscowości pozostawiając w poddziale IV.4.d odsyłacz.

e. Historia

Historia od 1939 r. do 1945 r.

- hist.

Poddział 5: zawiera materiały dotyczące historii społecznej, politycznej i gospodarczej w odniesieniu do poszczególnych okręgów i miejscowości bez wewnętrznych podziałów ze względu na czas. Fragment dziejów miejscowości zawarty w jednym z wyżej wymienionych okresów historycznych zapisujemy poprzez dodanie odpowiedniego hasła przedmiotowego. Np. historia Kalisza w okresie II wojny światowej otrzyma dodatkowo hasło Historia od 1939 r. do 1945 r. Materiały dotyczące zagadnień klasyfikowanych w części współczesnej otrzymują odsyłacz i rzeczowe hasło przedmiotowe właściwe dla wybranego poddziału. Np. historia rzemiosła w Pleszewie w okresie międzywojennym otrzyma odsyłacz do działu VI.4.a i hasło rzemiosło. W ten sposób uzyskamy powiązanie opracowań historycznych i współczesnych w układzie poziomym. Wewnątrz poddziału stosuje się układ przedmiotowy według nazw okręgów i miejscowości, które są przedmiotem opracowania.

Hasła indeksowe dla poddziału IV.5:

Historia

- hist

Poddział 6: obejmuje piśmiennictwo na temat historii nauki, oświaty i kultury bez względu na miejsce i okres historii, którego dotyczy. Publikacje z zakresu poszczególnych dziedzin objętych bibliografią otrzymują odsyłacze w odpowiednich działach. Np. historia czasopisma wychodzącego w XIX wieku otrzyma odsyłacz w dziale XVI.4 Czasopiśmiennictwo.

Hasła indeksowe dla poddziału IV.6:

Historia

Nauka - hist. lub Oświata - hist. lub Kultura - hist.

- hist.

Dział V

Dział V Etnografia. Literatura ludowa zawiera także publikacje dotyczące legend, obyczajów i tradycji regionalnych. Prace z zakresu dialektologii klasyfikujemy w dziale XII Językoznawstwo.

Hasła indeksowe dla działu V:

Etnografia lub Literatura ludowa

- etnogr.

- lit. lud.

Dział VI

Dział VI to piśmiennictwo nt. współczesnych (po 1945 r.) zagadnień gospodarczych. Materiały klasyfikowane w tym dziale dotyczą sfer gospodarczej podmiotów działających w regionie. Pozostałe problemy (działalność socjalna i kulturalna, funkcjonowanie związków zawodowych itp.) klasyfikowane są w odpowiednich działach bibliografii z odsyłaczem do właściwego dla danego podmiotu poddziału działu VI. Np. opracowanie nt. orkiestry dętej Ochotniczej Straży Pożarnej kierujemy do działu XI.4.e Amatorski ruch artystyczny z odsyłaczem w dziale VI.12 Pożarnictwo.

Poddział 1: obok materiałów o charakterze ogólnym zawiera publikacje na temat strategii i planowania społeczno - gospodarczego, problemów własności, inwestycji oraz organizacji ogólnogospodarczych. W poddziale VI.1a klasyfikujemy opisy nt. organizacji technicznych oraz firm działających w obszarze informatyki.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.1:

Gospodarka

- gosp.
- plan.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.1a:

Gospodarka

Technika lub Informatyka

- techn.
- inf.

Poddział 2: zawiera publikacje nt. planowania przestrzennego (urbanistyki) oraz budownictwa o charakterze ogólnym. Budownictwo w zakresie poszczególnych dziedzin klasyfikujemy w odpowiednich działach bibliografii (np. budownictwo mieszkaniowe w dziale VI.11 Gospodarka mieszkaniowa).

Hasła indeksowe dla poddziału VI.2:

Gospodarka

- urb.
- bud.

Poddział 3: podzielony jest na grupy tematyczne według dziedzin przemysłu objętych klasyfikacją gospodarki narodowej. Poszczególne grupy obejmują zarówno produkcję w dużej skali jak i działalność mniejszych firm działających w konkretnym obszarze. Sektor gospodarki (państwowy, spółdzielczy, prywatny) nie ma wpływu na klasyfikację, o której decyduje działalność lub dziedzina wytwórczości. Znajomość

konkretnego profilu produkcji pozwala uniknąć pomyłek klasyfikacyjnych np. czym innym jest przemysł budowlany VI.3.g (produkcja materiałów budowlanych) a czym innym VI.2 Budownictwo (wznoszenie budowli). W poddziale VI.3.k Przemysł spożywczy klasyfikujemy także materiały nt. produkcji żywności w tym problemy zakładów rzemieślniczych (np. cukierni). Poddział VI.3.1 Inne gałęzie przemysłu obejmuje przemysł muzyczny, pomocy naukowych itp. i nie stanowi miejsca klasyfikacji opisów nie pasujących do innych działów.

Hasła indeksowe dla poddziału VI. 3:

- a. Gospodarka
Przemysł
- przem.
- b. Gospodarka
Górnictwo
- górn.
- c. Gospodarka
Przemysł energetyczny
- przem.
- d. Gospodarka
Hutnictwo
- hut.
- e. Gospodarka
Przemysł elektromaszynowy
- przem.
- f. Gospodarka
Przemysł chemiczny
- przem.
- g. Gospodarka
Przemysł budowlany
- przem.
- h. Gospodarka
Przemysł ceramiczny i szklarski
- przem.
- i. Gospodarka
Przemysł drzewno - papierniczy
- przem.
- j. Gospodarka
Przemysł lekki
- przem.
- k. Gospodarka
Przemysł spożywczy

- przem.
- l. Gospodarka
Przemysł poligraficzny lub Drukarstwo
- przem.
- ł. Gospodarka
Inne gałęzie przemysłu
- przem.

Poddział 4: zawiera materiały dotyczące drobnej wytwórczości i usług. W poddziale VI.4.a obok materiałów nt. rzemiosła rejestrujemy opisy dotyczące niewielkich firm prowadzących różnorodną działalność wytwórczą (lub wytwórczo - handlową) z wyjątkiem produkcji żywności. Materiały nt. zakładów rzemieślniczych o charakterze usługowym klasyfikujemy w poddziale VI.4.c Usługi. Poddział VI.4.b zawiera materiały nt. drobnej wytwórczości w formie spółdzielczej (spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów). Fakt, że podmiot gospodarczy działa w sektorze spółdzielczym nie decyduje o klasyfikacji materiałów w tym poddziale. (Np. Gminne Spółdzielnie "Samopomoc Chłopska" jako placówki rolniczo - handlowe klasyfikujemy w dziale VI.7.a Handel).

Hasła indeksowe dla poddziału VI.4:

- a. Gospodarka
Rzemiosło lub Drobna wytwórczość
- rzem.
- przem. drob.
- b. Gospodarka
Spółdzielczość pracy
- spółdz.
- c. Gospodarka
Usługi
- usługi

Poddział 5: obejmuje materiały na temat gospodarstwa wiejskiego bez względu na miejsce jego funkcjonowania (miasto lub wieś).

Poddział VI.5.a Rolnictwo zawiera publikacje dotyczące zagadnień ogólnych rolnictwa, gospodarki ziemią, doradztwa rolniczego oraz instytucji i organizacji ogólnorolnych. Materiały nt. organizacji i gospodarstw specjalistycznych (np. ogrodniczych, hodowlanych) kierowane są do odpowiednich segmentów poddziału 5. Zagadnienia oświaty rolniczej rejestrowane są w dziale XI.3.g Szkolnictwo zawodowe. Oświata dorosłych. Problemy Kół Gospodyń Wiejskich klasyfikuje się w dziale VII.3 Organizacje społeczne.

Jednym z tematów, które można klasyfikować w tym poddziale są opisy nt. dożynek, ponieważ ich treść zazwyczaj dotyczy problemów rolnictwa.

Jeśli materiał opracowano w ujęciu etnograficznym (zwyczaj i obrzędy dożynkowe) należy sformułować odsyłacz do działu V. Materiały nt. rolniczych i leśnych zakładów doświadczalnych Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu klasyfikujemy w dziale 11.02 Szkolnictwo wyższe.

Poddział VI.5.c Hodowla zwierząt obejmuje także piśmiennictwo nt. hodowli drobnego inwentarza i zwierząt domowych.

Poddział VI.5.f Ogrodnictwo dotyczy ogrodnictwa o charakterze gospodarczym (w tym ogrodów działkowych). Materiały dot. wędkarstwa o charakterze sportowym rejestrowane w poddziale VI.5.h otrzymują odsyłacz w dziale XI.4.h Sport.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.5 :

- a. Gospodarka
  - Gospodarstwo wiejskie
  - Rolnictwo
    - roln.
- b. Gospodarka
  - Gospodarstwo wiejskie
  - Uprawa roślin lub Ochrona roślin
    - upr. roślin
    - ochr. roślin
- c. Gospodarka
  - Gospodarstwo wiejskie
  - Hodowla zwierząt lub Weterynaria
    - hod.
    - wet.
- d. Gospodarka
  - Gospodarstwo wiejskie
  - Mechanizacja rolnictwa
    - mech. rol.
- e. Gospodarka
  - Gospodarstwo wiejskie
  - Melioracje
    - melior.
- f. Gospodarka
  - Gospodarstwo wiejskie
  - Ogrodnictwo lub Sadownictwo lub Pszczelarstwo
    - ogrod.
    - sadow.
    - pszczel.
- g. Gospodarka

Gospodarstwo wiejskie
Leśnictwo lub Łowiectwo

- leśn.
- łow.

h. Gospodarka

Gospodarstwo wiejskie
Rybackstwo lub Wędkarstwo

- ryb.
- wędk.

Poddział 6 Gospodarka wodna obejmuje piśmiennictwo nt. gospodarowania zasobami wodnymi, ochrony wód przed zanieczyszczeniami, ochrony przeciwpowodziowej, kanalizacji i oczyszczalni ścieków oraz wodociągów miejskich i wiejskich. Materiały dot. wód występujących w przyrodzie klasyfikuje się w dziale II.2 Hydrologia, problemy transportu wodnego w dziale VI.9.a Transport natomiast energetyki wodnej w dziale VI.3.c Przemysł energetyczny.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.6:

Gospodarka

Gospodarka wodna

- gosp. wod.

Poddział 7 zawiera materiały nt. handlu i żywienia zbiorowego (gastronomii). W poddziale VI.7.a Handel rejestruje się opisy dot. zaopatrzenia, konsumpcji, handlu wewnętrznego i zagranicznego (np. placówek celnych), firm i organizacji handlowych, imprez handlowo – kulturalnych, skupu i magazynowania. Do poddziału VI.7.c kierujemy opisy nt. krajowych i międzynarodowych imprez handlowych. Publikacje nt. imprez stałych możemy grupować w poddziałach nienumerowanych pod nazwą imprezy. Poddział VI.7.d zawiera opisy nt. restauracji, barów oraz wszelkich form żywienia zbiorowego (np. stołówek).

Hasła indeksowe dla poddziału VI.7:

a. Gospodarka

Handel

- hand.

b. Gospodarka

Organizacja targów

- hand.

c. Gospodarka

Imprezy targowe

- hand.

d. Gospodarka

Żywienie zbiorowe

- żyw. zbior.

Poddział 8 dotyczy finansów publicznych oraz problemów ubezpieczeniowych regionu (banków, budżetów miast i gmin, podatków lokalnych itp.). Materiały nt. finansów poszczególnych firm i instytucji rejestrujemy w odpowiednich działach. Powyższe rozróżnienie dotyczy także wykorzystania środków z Unii Europejskiej.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.8:

Gospodarka

Finanse lub Budżet lub Ubezpieczenia

- finanse

- budżet

- ubezp.

Poddział 9 Komunikacja zawiera materiały nt. transportu i łączności. W poddziale VI.9.a rejestrujemy opisy nt. transportu, dróg i mostów, bezpieczeństwa na drogach oraz związków regionu z żeglugą morską. Publikacje dotyczące transportu wewnętrznego poszczególnych dziedzin (np. wojska, służby zdrowia, leśnictwa, handlu itp.) rejestrowane są w odpowiednich działach. Poddział VI.9.b obejmuje piśmiennictwo nt. poczty i telekomunikacji. Z uwagi na ścisły związek z pocztą poddział nienumerowany w tym dziale stanowi Filatelistyka.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.9:

a. Gospodarka

Komunikacja

Transport

- transp.

b. Gospodarka

Komunikacja

Łączność

- łącz.

Poddział 10 zawiera materiały nt. gospodarki komunalnej tj. zaspokajania potrzeb ludności miast i osiedli z wyłączeniem: zaopatrzenia mieszkańców w wodę (VI.6), gaz i energię elektryczną (VI.3.c), gospodarki mieszkaniowej (VI.11), tzw. zieleni i parków miejskich (II.3) oraz pożarnictwa. Poza materiałami ogólnymi klasyfikujemy tu opisy dot. oczyszczania miasta (segregacji i wywozu odpadów), cmentarzy i hotelarstwa.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.10:

Gospodarka

Gospodarka komunalna lub Hotelarstwo

- gosp. komunal.

- hotel.

Poddział 11 obejmuje wszelkie problemy gospodarki mieszkaniowej wraz z budownictwem mieszkaniowym.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.11

Gospodarka

Gospodarka mieszkaniowa

- gosp. mieszk.

Poddział 12 Pożarnictwo dotyczy funkcjonowania zawodowych i ochotniczych straży pożarnych oraz ochrony przeciwpożarowej. Szkolnictwo zawodowe w zakresie pożarnictwa oraz działalność kulturalną i pozazawodową jednostek klasyfikujemy we właściwych działach z odsyłaczem w poddziale VI.12.

Hasła indeksowe dla poddziału VI.12:

Gospodarka

Pożarnictwo

- pożarn.

Dział VII

Dział VII zawiera piśmiennictwo nt. współczesnych (po 1945 roku) zagadnień społecznych i politycznych regionu.

W **poddziale 1** obok materiałów ogólnych rejestrujemy opisy nt. ważnych wydarzeń społeczno – politycznych oraz ogólnych aspektów współpracy międzynarodowej miast i gmin. Problemy współpracy partnerskiej poszczególnych zakładów i instytucji rejestrujemy w odpowiednich działach. Publikacje nt. Poznańskiego Czerwca 1956 r. stanowią w tym dziale poddział nienumerowany .

Hasła indeksowe dla poddziału VII.1:

Zagadnienia społeczne i polityczne

- zag. społ. – polit.

Poddział 2 zawiera materiały nt. partii politycznych. W przypadku większej ilości piśmiennictwa można je grupować w poddziałach nienumerowanych pod nazwą partii.

Hasła indeksowe dla poddziału VII.2:

Zagadnienia społeczne i polityczne

Partie polityczne

- partie polit.

Poddział 3 zawiera piśmiennictwo nt. organizacji społecznych o charakterze społecznym lub politycznym (np. Kurkowe Bractwa Strzeleckie, Koła Gospodyń Wiejskich, Liga Obrony Kraju itp.). W przypadku większej ilości opisów można je grupować w poddziałach nienumerowanych pod nazwą organizacji. Materiały nt. organizacji

społecznych o charakterze specjalistycznym rejestrowane są we właściwych działach bibliografii (np. Polski Czerwony Krzyż w dziale X.1 Ochrona zdrowia).

Hasła indeksowe dla poddziału VII.3:

Zagadnienia społeczne i polityczne

Organizacje społeczne

- org. społ.

W **poddziale 4** obok innych organizacji uwzględniamy także materiały nt. Ochotniczych Hufców Pracy. Publikacje dot. organizacji harcerskich można grupować w poddziale nienumerowanym pn. Harcerstwo z dodatkowym hasłem przedmiotowym – nazwą organizacji.

Hasła indeksowe dla poddziału VII.4:

Zagadnienia społeczne i polityczne

Organizacje młodzieżowe

- org. młodz.

Poddział 5 dotyczy problematyki społecznej regionu. W poddziale VII.5.a rejestrujemy opisy nt. ogólnych problemów zatrudnienia i bezrobocia, warunków pracy, kadr, bhp oraz zagadnień socjalnych przedsiębiorstw. Wymienione zagadnienia w odniesieniu do poszczególnych zakładów lub branż klasyfikujemy we właściwych dla nich działach bibliografii. W poddziale VII.5.b rejestrujemy materiały nt. wszystkich związków zawodowych (w tym NSZZ „Solidarność”). Poddział VII.5.d grupuje piśmiennictwo nt. szeroko rozumianej pomocy społecznej: domów dziecka, ośrodków pomocy społecznej, problemów ludzi niepełnosprawnych, starych i chorych oraz wszelkiej działalności charytatywnej i organizacji działających w tym obszarze (np. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy).

Poddział VII.5.e dotyczy zjawisk społecznych i zachowania ludzi niezgodnych z prawem oraz normami obyczajowymi (np. alkoholizm, narkomania, przestępczość itp.). Publikacje dotyczące ścigania przestępczości i ochrony porządku prawnego rejestrujemy w dziale VIII.3 Bezpieczeństwo publiczne.

Hasła indeksowe dla poddziału VII.5:

a. Zagadnienia społeczne i polityczne

Zagadnienia społeczne

Praca

- praca

b. Zagadnienia społeczne i polityczne

Zagadnienia społeczne

Związki zawodowe

- zw. zaw.

- c. Zagadnienia społeczne i polityczne
Zagadnienia społeczne
Zagadnienia socjologiczne
- socjol.
- d. Zagadnienia społeczne i polityczne
Zagadnienia społeczne
Pomoc społeczna
- pomoc społ.
- e. Zagadnienia społeczne i polityczne
Zagadnienia społeczne
Patologia społeczna
- patol. społ.

Poddział 7 grupuje piśmiennictwo nt. uroczystości i obchodów o charakterze społeczno – politycznym (święta państwowych itp.). Obchody i uroczystości jubileuszowe (instytucji, organizacji, zakładów pracy) oraz imprezy kulturalne rejestrowane są w odpowiednich działach.

Hasła indeksowe dla poddziału VII.6:

Zagadnienia społeczne i polityczne
Uroczystości i obchody
- obchody

Dział VIII

Poddział 1 zawiera publikacje dot. państwowej i samorządowej administracji terytorialnej. Poddział VIII.1.a obejmuje materiały nt. administracji rządowej regionu (Urzędu Wojewódzkiego, konsulatów), granic administracyjnych miast i gmin a także wyborów oraz przedstawicielstwa regionu w sejmie, senacie i parlamencie europejskim. Poddział VIII.1.b dotyczy problemów i instytucji samorządu terytorialnego wszystkich szczebli (począwszy od sołtysów po Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego).

Hasła indeksowe dla poddziału VIII.1:

- a. Zagadnienia prawno – administracyjne
Administracja
- adm.
- b. Zagadnienia prawno – administracyjne
Samorząd terytorialny
- samorz. teryt.

Poddział 2 dot. wszelkich zagadnień prawnych (w tym aresztów, zakładów karnych i poprawczych) oraz sądownictwa.

Hasła indeksowe dla poddziału VIII.2:

Zagadnienia prawno – administracyjne

Zagadnienia prawne lub Sądownictwo

- zag. prawne

- sąd.

Poddział 3 obejmuje materiały nt. ochrony i egzekwowania porządku prawnego (policji, straży miejskiej, ścigania i walki z przestępczością, monitoringu miejscowości itp.). Publikacje dot. bezpieczeństwa ruchu drogowego klasyfikujemy w dziale VI.9.a Transport. Publikacje nt. bezpieczeństwa ludności wobec zagrożeń kłęskami żywiołowymi jako problemy nie związane z porządkiem prawnym klasyfikujemy w odpowiednich działach (np. problemy zagrożenia powodziowego w dziale VI.6 Gospodarka wodna).

Hasła indeksowe dla poddziału VIII.3:

Zagadnienia prawno – administracyjne

Bezpieczeństwo publiczne

- bezp. publ.

Dział IX

Dział IX zawiera materiały dotyczące jednostek, uczelni i organizacji wojskowych oraz obrony cywilnej.

Hasła indeksowe dla działu IX:

Wojsko lub Obrona cywilna

- wojsko

- obrona cyw.

Dział X

Dział X dotyczy problemów zdrowotnych regionu.

Poddział 1 zawiera publikacje nt. stanu zdrowia mieszkańców, higieny i stanu sanitarnego, profilaktyki zdrowotnej i kas chorych oraz instytucji i organizacji społecznych działających na rzecz ochrony zdrowia.

Działalność naukowych towarzystw lekarskich rejestrujemy w dziale XI.1 Nauka.

Hasła indeksowe dla poddziału X.1:

Ochrona zdrowia

- ochr. zdrowia

Poddział 2 zawiera piśmiennictwo nt. publicznych i prywatnych zespołów opieki zdrowotnej, szpitali, ośrodków zdrowia, sanatoriów oraz

wszelkich form lecznictwa i rehabilitacji. Materiały nt. szpitali i placówek klinicznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu klasyfikujemy w dziale XI.2.

Hasła indeksowe dla poddziału X.2:

Ochrona zdrowia

Lecznictwo

- leczn.

Poddział 3 zawiera materiały nt. farmacji i aptek w regionie.

Hasła indeksowe dla poddziału X.3:

Ochrona zdrowia

Apteki

- apteki

Dział XI

Dział XI to piśmiennictwo nt. nauki, oświaty i kultury po 1945 roku.

Poddział 1 zawiera publikacje na temat organizacji i rozwoju życia naukowego, towarzystw i placówek naukowych o charakterze ogólnym i specjalistycznym (np. PAN, Instytut Zachodni, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk itp.) oraz konferencji naukowych organizowanych w regionie. Dzieje nauki (do 1945r.) rejestrujemy w dziale IV.6 Historia nauki, oświaty i kultury. Opisy dot. stowarzyszeń naukowo – technicznych rejestrujemy w dziale VI.1.a natomiast pozycje dot. instytutów naukowo – badawczych, ośrodków badawczo – rozwojowych itp. placówek specjalistycznych w dziedzinach, na rzecz których pracują.

Hasła indeksowe dla poddziału XI.1:

Nauka

- nauka

Poddział 2 zawiera materiały nt. wyższych uczelni zgrupowane w poddziałach nienumerowanych oraz ogólnych problemów studenckiego ruchu naukowego i środowiska akademickiego.

Hasła indeksowe dla poddziału XI.1:

Nauka

Szkolnictwo wyższe

- szkoln. wyż.

Poddział 3 obejmuje piśmiennictwo nt. oświaty zgrupowane w poddziałach od XI.3.c do XI.3.g według typów szkół od najniższej do najwyższej kategorii wieku. Opisy dot. gimnazjów kierujemy do działu XI.3.e Szkolnictwo średnie ogólnokształcące. W poddziale XI.3.a obok publikacji dot. ogólnych problemów oświaty i wychowania rejestrujemy materiały nt. postępu pedagogicznego, kadr, poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego itp. Do poddziału XI.3.b skierujemy opisy nt. żłobków,

przedszkoli oraz placówek opiekuńczych działających w dziedzinie oświaty (np. bursy, internaty). W poddziale XI.3.d umieścimy opisy i odsyłacze dot. nauczania integracyjnego a w poddziale XI.3.g Oświata dorosłych opracowania dot. uniwersytetów trzeciego wieku. Materiały nt. sportu szkolnego i innych form zajęć pozalekcyjnych rejestrowane są w odpowiednich działach z odsyłaczem w odpowiednim segmencie działu XI.3. Publikacje nt. bibliotek szkolnych rejestrowane są w dziale XVI.2 Biblioteki. Czytelnictwo natomiast formy amatorskiego ruchu artystycznego dzieci i młodzieży w dziale XI.4.e.

Hasła indeksowe dla poddziału XI. 3:

- a. Oświata
  - ośw.
- b. Oświata
  - Opieka nad dzieckiem lub Wychowanie przedszkolne
    - opieka nad dzieckiem
    - wych. przedszk.
- c. Oświata
  - Szkolnictwo podstawowe
    - szkoln. podst.
- d. Oświata
  - Szkolnictwo specjalne
    - szkoln. spec.
- e. Oświata
  - Szkolnictwo średnie ogólnokształcące
    - szkoln. og.
- f. Oświata
  - Szkolnictwo artystyczne
    - szkoln. artyst.
- g. Oświata
  - Szkolnictwo zawodowe lub Oświata dorosłych
    - szkoln.. zaw.
    - ośw. dorosłych

Poddział 4 zawiera materiały dot. problemów kultury w regionie.

Poddział XI.4.a obejmuje piśmiennictwo nt. perspektyw, organizacji, rozwoju i upowszechniania kultury oraz bazy materialnej i finansowania placówek kultury.

Poddział XI.4.b zawiera materiały dot. imprez kulturalnych o charakterze interdyscyplinarnym. Imprezy z dziedziny sztuki (muzyczne, teatralne, estradowe) rejestrujemy w dziale XIV, imprezy o charakterze amatorskim w dziale XI.4.e Amatorski ruch artystyczny.

Poddział XI.4.c dotyczy społecznego ruchu kulturalnego (działalności towarzystw kulturalnych) oraz organizacji i funkcjonowania ruchu regionalnego (towarzystw miłośników i przyjaciół miejscowości).

Poddział XI.4.d obejmuje ogólne materiały nt. domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic. Publikacje dot. imprez kulturalnych, wystaw itp. form działalności, organizowanych przez lub w domach kultury, kierowane są do odpowiednich działów z odsyłaczem hasłowym (zob. poz.) w dziale XI.4.d.

Poddział XI.4.e zawiera informacje nt. organizacji i form amatorskiego ruchu artystycznego z wyjątkiem: twórczości literackiej (XIII.2), fotograficznej (XIV.5) i filmowej (XIV.6). Materiały o zespołach artystycznych działających przy zakładach pracy, instytucjach lub organizacjach społecznych i wyznaniowych otrzymują odsyłacze w odpowiednich działach.

Poddział XI.4.f zawiera piśmiennictwo nt. muzealnictwa, kolekcjonerstwa i wystaw z dziedziny kultury i sztuki z wyłączeniem wystaw fotograficznych (XIV.5) i wystaw książek (XVI.2). Wystawy z innych dziedzin należy klasyfikować w odpowiednich działach. Publikacje nt. muzeów i instytucji wystawienniczych grupujemy w poddziałach nienumerowanych pod nazwą placówki. Oddzielny poddział nienumerowany stanowią materiały dotyczące wystaw indywidualnych. W zależności od miejsca, w którym odbywa się wystawa otrzymują one odsyłacz numerowy (zob. pozycja) do właściwego dla instytucji wystawienniczej segmentu bibliografii (nawet jeśli ma to miejsce w tym samym poddziale). Np. wystawa prac artysty w Muzeum Narodowym w Poznaniu (11.04.f-Wystawy indywidualne) otrzyma odsyłacz 11.04.f-Muzeum Narodowe w Poznaniu.

Poddział XI.4.g zawiera piśmiennictwo nt. działalności i programów stacji radiowych i telewizyjnych działających w regionie, nie wyłączając telewizji kablowych. W poddziale nienumerowanym rejestrujemy recenzje filmów i seriali telewizyjnych. Publikacje nt. orkiestr działających przy stacjach radiowych rejestrujemy w dziale XIV.4 Muzyka.

Poddział XI.4.h zawiera publikacje nt. sportu i kultury fizycznej. Nie rejestruje się aktualności i wyników rozgrywek sportowych oraz relacji z zawodów.

Hasła indeksowe dla poddziału XI.4:

- a. Kultura
- kult.
- b. Kultura
Imprezy kulturalne

- kult.
- c. Kultura
Towarzystwa kulturalne lub Ruch regionalny
- kult.
- d. Kultura
Domy kultury lub Kluby lub Świetlice
- kult.
- e. Kultura
Amatorski ruch artystyczny
- ruch amat.
- f. Kultura
Muzealnictwo lub Wystawy (dla wystaw w muzeach obydwu hasła)
- muzealn.
- wystawy
- g. Kultura
Radio lub Telewizja
- radio
- telew.
- h. Kultura
Kultura fizyczna lub Sport
- kult. fiz.
- sport

Dział XII

Dział XII zawiera także prace z zakresu dialektologii i onomastyki.

Hasła indeksowe dla działu XII:

Językoznawstwo

- jęz.

Dział XIII

Poddział 1 zawiera teksty literackie dotyczące regionu.

Hasła indeksowe dla poddziału XIII.1:

Literatura

- w lit.

Poddział 2 obejmuje piśmiennictwo nt. wielkopolskiego środowiska literackiego, życia literackiego, konkursów i imprez literackich stałych i okazjonalnych oraz opracowania krytycznoliterackie dot. twórczości pisarzy regionu.

Hasła indeksowe dla poddziału XIII.2:

Literatura

- lit.

Dział XIV

Poddział 1 dot. architektury oraz odnowy i konserwacji zabytków. Zabytkowe obiekty specjalistyczne (np. sakralne lub zabytkowe cmentarze) otrzymują odsyłacze w odpowiednich działach.

Hasła indeksowe dla poddziału XIV.1:

Sztuka

Architektura lub Zabytki

- archit.
- zabytki

Poddział 2 zawiera materiały nt. sztuk plastycznych, stowarzyszeń, imprez, konkursów i plenerów plastycznych w regionie (z wyjątkiem wystaw rejestrowanych w dziale XI.4.f) oraz współczesnych dzieł sztuki o tematyce regionalnej.

Hasła indeksowe dla poddziału XIV.2:

Sztuka

Plastyka

- plast.
- w plast.

Poddział 3 zawiera publikacje dot. działalności teatrów i artystów zawodowych oraz recenzje spektakli teatralnych, zgrupowane w poddziałach nienumerowanych pod nazwą teatru. W poddziale nienumerowanym pod nazwą Estrada rejestruje się opisy dot. kabaretów oraz imprez estradowych, z wyjątkiem imprez typowo muzycznych.

Hasła indeksowe dla poddziału XIV.3:

Sztuka

Teatr lub Estrada

- teatr
- estrada

Poddział 4 zawiera materiały nt. muzyki, życia muzycznego, festiwali, koncertów i innych imprez muzycznych o charakterze zawodowym (nie wyłączając występów artystów z regionu, poza granicami kraju).

Hasła indeksowe dla poddziału XIV.4:

Sztuka

Muzyka

- muz.

W poddziałach 3 i 4 nie rejestruje się zapowiedzi imprez i krótkich wzmianek o ich przebiegu.

W poddziale 5 rejestruje się materiały nt. wystaw, imprez i konkursów fotograficznych, organizowanych w regionie oraz opisy albumów fotograficznych, których treść regionalna wymaga odsyłacza w odpowiednim dziale. Rzemiosło fotograficzne klasyfikujemy w dziale VI.4.c Usługi.

Hasła indeksowe dla poddziału XIV.5:

Sztuka

Fotografika

- fotogr.

Poddział 6 dot. filmu oraz kin, festiwali i klubów filmowych w regionie w tym także recenzje i omówienia filmów o tematyce regionalnej. Filmy i serie telewizyjne rejestrowane są w dziale XI.4.g.

Hasła indeksowe dla poddziału XIV.6:

Sztuka

Film lub Kino

- film

- w filmie

- kino

Dział XV

Dział XV zawiera piśmiennictwo na temat organizacji i działalności kościołów oraz związków wyznaniowych, budownictwa kościelnego, a także wszelkich form życia religijnego regionu. Materiały dot. zabytków sakralnych, cmentarzy, bibliotek, muzeów i archiwów kościelnych, prasy wyznaniowej, amatorskiego ruchu artystycznego parafian itp. rejestrowane są we właściwych działach z odsyłaczem w dziale XV.

Hasła indeksowe dla działu XV:

Zagadnienia wyznaniowe

- zag. wyzn.

Dział XVI

Poddział 1 zawiera materiały nt. działalności wydawniczej i księgarstwa w regionie.

Hasła indeksowe dla poddziału XVI. 1:

Książka i czytelnictwo

Ruch wydawniczy lub Księgarstwo

- ruch wyd.

- księg.

Poddział 2 obejmuje piśmiennictwo dot. bibliotek wszystkich sieci, wystaw książek i innych form działalności bibliotecznej oraz upowszechniania czytelnictwa.

Hasła indeksowe dla poddziału XVI. 2:

Bibliotekarstwo lub Czytelnictwo (wymaga także hasła Książka i czytelnictwo)

- bibliot.

- czyt.

Poddział 3 dot. problemów informacji naukowej oraz publikacji multimedialnych, a także informacji regionalnej w Internecie.

Hasła indeksowe dla poddziału XVI.3:

Informacja naukowa i multimedialna

- inform.

Poddział 4 zawiera opisy dot. czasopiśmiennictwa i dziennikarstwa w regionie, w tym materiały nt. zawartości poszczególnych czasopism współczesnych, kolportażu prasy i organizacji dziennikarskich. Opisy ogólne czasopism rejestrowane są w dziale I.2.

Hasła indeksowe dla poddziału XVI.4:

Książka i czytelnictwo

Czasopiśmiennictwo

- czasop.

Poddział 5 rejestruje piśmiennictwo nt. dokumentacji archiwalnej i działalności archiwów w regionie.

Hasła indeksowe dla poddziału XVI.5:

Archiwistyka

- arch.

4. Formułowanie haseł indeksu przedmiotowego:

Indeks przedmiotowy „Bibliografii regionalnej Wielkopolski” zawiera zapisy odzwierciedlające treść dokumentu za pomocą dwóch typów haseł indeksowych:

- hasła o charakterze tematów ogólnych, szczegółowych i jednostkowych (tematy działów i poddziałów, tytuły poddziałów nienumerowanych oraz hasła osobowe)

- tematy połączone z hasłami topograficznymi (hasła geograficzne).

Formułowanie tematów (haseł) jest ściśle związane z klasyfikacją materiałów do poszczególnych działów bibliografii. Każdy dział opatrzony jest stałym zestawem tematów ogólnych oraz w razie potrzeby szczegółowych, które stanowią odpowiedniki symboli klasyfikacyjnych. W zależności od ilości i rodzaju symboli klasyfikacyjnych (symbol główny,

odsylacze) formuluje się odpowiednią ilość tematów (hasła) ogólnych wynikających z miejsca opisów w strukturze bibliografii oraz wyrażonych w skrócie tematów szczegółowych połączonych z nazwą miejscowości (terytorium) – hasła geograficzne. W razie wątpliwości dot. klasyfikacji należy określić główny temat publikacji w jego aspekcie regionalnym. (Mówiąc najprościej: jaki problem regionalny przedstawił autor). Dopiero wówczas możemy „przymierzyć” ów problem do zakresu znaczeniowego wybranego działu. Temat główny wyrażamy w klasyfikacji poprzez symbol główny, pozostałe aspekty treści znajdują swoje miejsce w odsyłaczach. Dwa z trzech elementów formuły „**co – gdzie – kiedy**” opisujemy następnie w polach hasła:

Co – hasła przedmiotowe

Gdzie – hasła geograficzne

Kiedy – odzwierciedla struktura bibliografii poprzez zastosowanie kryterium czasu.

W przypadku dziedzin lub tematów występujących obok siebie w jednym dziale lub poddziale zapisujemy w indeksie wszystkie lub wybrane hasła przedmiotowe. Np. dla opisu bibliograficznego nt. wystawy w muzeum hasła Muzealnictwo i Wystawy, dla wystawy w Biurze Wystaw Artystycznych tylko Wystawy.

Dla odsyłaczy formułujemy hasła tylko na poziomie podstawowym dotyczy to głównie hasła geograficznych i osobowych oraz w odpowiednich przypadkach tematów jednostkowych. Obejmują one nazwy instytucji, przedsiębiorstw, organizacji, zespołów, powtarzających się imprez lub wydarzeń itp. tematów, wokół których chcemy zestawić piśmiennictwo. Np. Opis bibliograficzny dotyczący zespołu ludowego Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu klasyfikujemy w dziale XI.4.e Amatorski ruch artystyczny z odsyłaczem hasłowym (zob. pozycja) w dziale XI.2-Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu.

Hasła indeksowe dla symbolu głównego:

Kultura

Amatorski ruch artystyczny

Poznań – ruch amat.

Hasło indeksowe dla odsyłacza:

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

jako odpowiednik tytułu poddziału nienumerowanego w obrębie bibliografii

W tym przypadku nie stosujemy dla odsyłacza hasła geograficznego:

Poznań – szkoln. wyż.

Dla określenia tematów ukrytych pod bardziej ogólną nazwą możemy sformułować szczegółowe hasła przedmiotowe np. hasło Pomniki w dziale

XIV.2 Plastyka, hasło Szpitale w dziale X.2 Lecznictwo, hasło Cmentarze w dziale VI.10 Gospodarka komunalna itp. Ilość i dobór jednostkowych i szczegółowych haseł indeksu przedmiotowego zależy od ilości bibliografowanego piśmiennictwa i ma istotne znaczenie dla wyszukiwania informacji w komputerowych bazach danych.

Dla każdego z tematów (haseł) należy przyjąć jedną i zawsze taką samą formę zarówno w pełnym brzmieniu jak i w skrócie. W przypadku zmiany nazwy własnej (np. instytucji) w indeksie przedmiotowym stosujemy odsyłacz.

Nazwy instytucji prowadzących filie lub oddziały zapisujemy w indeksie zarówno pod nazwą instytucji macierzystej jak i własną jednostki podległej. Np. Wielkopolskie Muzeum Wojskowe Oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu otrzymuje dwa hasła:

Muzeum Narodowe w Poznaniu

Wielkopolskie Muzeum Wojskowe w Poznaniu

Przykład:

WYTWORNA kruchość : porcelana z Chodzieży : [wystawa], kwiecień – maj 1999 / projekt i oprac. katalogu Roman Hauk; red. Zofia Piotrowicz, Tomasz Sroczyński. – [Opatówek]: Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, 1999. – 4 s.: il.

Klasyfikacja:

XI.4.f-Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, pow. Kalisz – symbol główny

VI.3.h-Porcelana Chodzież S.A. w Chodzieży – odsyłacz

Zarówno opis główny jak i odsyłacz zostały skierowane do poddziałów nienumerowanych w swoich działach toteż ich nazwy występują po zapisach symbolu głównego odsyłacza.

Hasła przedmiotowe dla symbolu głównego:

Dla działu głównego XI –Kultura

Dla poddziału 4 – Kultura – w przypadku pokrywania się tematów hasła nie powtarzamy

Dla poddziału f – Muzealnictwo oraz Wystawy

Hasło jednostkowe (nazwa poddziału nienumerowanego) – Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, pow. Kalisz

Hasło geograficzne dla symbolu głównego (omówiono w dalszej części opracowania)

Hasło przedmiotowe dla odsyłacza VI.3.h-Porcelana Chodzież S.A. w Chodzieży:

- Porcelana Chodzież S.A. w Chodzieży - nazwa poddziału nienumerowanego, do którego skierowaliśmy odsyłacz - przemysł ceramiczny i szklarski

- **Hasło geograficzne** obejmuje określenie terytorium, którego dokument dotyczy oraz oddzielony myślnikiem skrót (lub pełną nazwę) szczegółowego tematu publikacji w formie przyjętej dla działu lub poddziału.

Dla omawianego przykładu będą to hasła:

Dla symbolu głównego:

Opatówek, pow. Kalisz – muzealn.

Opatówek, pow. Kalisz – wystawy

Dla odsyłacza:

Chodzież – przem.

Ponieważ treść dokumentu dotyczy także dziejów fabryki oprócz jej nazwy (tytułu poddziału nienumerowanego w grupie haseł przedmiotowych) stosujemy także hasło geograficzne.

W „Bibliografii regionalnej Wielkopolski” terytorium określa się według następujących zasad:

Wielkopolska jako region historyczno – geograficzny - **Wielkopolska**

Wielkopolska jako obszar administracyjny – **Wielkopolska, województwo**

Użycie rzeczownika zamiast przymiotnika (wielkopolskie województwo)

jest skutkiem potrzeby umieszczenia obydwu haseł obok siebie w

ułożonym alfabetycznie indeksie przedmiotowym. Obydwa hasła

odzwierciedlają zakres treści poddziału I.3.

Obszar miejscowości = nazwa miejscowości np. Swarzędz

Obszar gminy = nazwa miejscowości, gmina np. Swarzędz, gmina

Obszar powiatu = nazwa miejscowości, powiat np. Gniezno, powiat

Obszar powiatu grodzkiego (miejskiego) = nazwa miejscowości np. Kalisz

Obszar nieokreślony wokół miejscowości np. okolice, ziemia, region,

dawne województwo = nazwa miejscowości, okręg np. województwo

leszczyńskie = Leszno, okręg

W indeksie przedmiotowym wszystkie miejscowości z wyjątkiem powiatu określamy dodatkowo nazwą siedziby powiatu w mianowniku np.

w Gołańczy – Gołańcz, pow. Wągrowiec

w gminie Gołańcz – Gołańcz, pow. Wągrowiec, gmina

w powiecie kolskim – Koło, powiat

w Kole – Koło

w okolicach Poznania – Poznań, okręg

Za podstawę nazewnictwa miejscowego i wszelkich podziałów

terytorialnych przyjmujemy wyłącznie nazwy oficjalne zarejestrowane w

„Urzędowym wykazie nazw miejscowości w Polsce” z 1982 r. ze

zmianami i poprawkami z lat późniejszych oraz zasięgi terytorialne miast i

powiatów województwa wielkopolskiego wynikające z reformy

administracyjnej 1999 r. i późniejszych aktów prawnych.

Nazwy miejscowości, które aktualnie stanowią część innego obszaru (wsi lub miasta) rejestrujemy pod ich nazwą z odsyłaczem np.

Luboń – Żabikowo

Żabikowo zob. Luboń

Dotyczy to także dzielnic i osiedli w obrębie miast (np. Wilda zob.

Poznań). Dwuczłonowe nazwy miejscowości skracane do jednego członu lub skrótu drugiego w hasle geograficznym muszą występować w pełnym brzmieniu np.

Środa Wielkopolska a nie Środa

Grodzisk Wielkopolski a nie Grodzisk Wlkp.

Taka forma może być używana w opisie bibliograficznym lub w hasłach (tematach) jednostkowych np. nazwach instytucji, gdzie nie jest podstawą szeregowania np. Orkiestra Dęta w Grodzisku Wlkp.

Przykłady:

Uwaga!

Numerację działów i poddziałów w symbolach klasyfikacyjnych zapisano cyframi arabskimi z uwagi na wymagania programu SOWA II.

Kolbuszewska Daina. Miasteczko jak za Sasów // Gaz Wielkop. – 1999, nr 242, s. 6

Klasyfikacja: 04.05 – Rydzyna, pow. Leszno

Hasła indeksowe:

Historia

Rydzyna, pow. Leszno – hist.

Rączka Grzegorz. Czego Jaś się nie nauczył... // Nadnot. Echa. – 1999, nr 10, s. 8

Raport nt. sytuacji społecznej rodzin w Czarnkowie. Dot. m. in. problemów bezdomności i bezrobocia

Klasyfikacja: 03

ods. 07.05.d; 07.05.a

Hasła indeksowe dla symbolu głównego:

Czarnków – ludn.

Ludność

Hasła indeksowe dla odsyłaczy:

Czarnków – pomoc społ.

Czarnków – praca

Pomoc społeczna; Praca oraz hasła dodatkowe Bezdomność; Bezrobocie
zob. Praca

Ziemia Kościańska w Powstaniu Wielkopolskim (1918-1919) : praca zbiorowa / pod red. Bogusława Polaka. – Kościan: Przedsięb. AGA, 1999. – 334 s. : fot., portr.

Bibliografia s. 309-316

Zawiera m. in. biogramy powstańców z powiatu kościańskiego

Klasyfikacja: 04.05 – Kościan, okręg

ods. 01.05.a; 04.04.d – Powstanie Wielkopolskie

Hasła indeksowe dla symbolu głównego:

Kościan, okręg – hist.

Historia

Historia od 1918 do 1939 roku

Hasła indeksowe dla odsyłaczy:

Kościan, okręg – biogr.

Kościan, okręg – hist. – nie wymaga powtórzenia zob. hasło dla symbolu głównego

Powstanie Wielkopolskie

5. Formułowanie haseł indeksu autorskiego

Indeks autorski obejmuje nazwiska i kryptonimy autorów, opracowujących, tłumaczy, autorów przedmów, redaktorów, ilustratorów, recenzentów, wydawców i polemistów. Nazwę autora przenosimy do indeksu w formie przedstawionej na dokumencie (dla kryptonimów) oraz w kolejności: nazwisko imię (imiona) dla pozostałych autorów. Nazwiska dwuczłonowe opatrujemy odsyłaczem w postaci:

Nowak Janina zob. Kowalska-Nowak Janina

Funkcję osoby przejętą ze strefy odpowiedzialności określamy w skrócie po nazwie autora np. oprac., red., wyd., tłum. itp. Dziennikarza przeprowadzającego rozmowę traktujemy jak autora równorzędnego wobec rozmówcy.

OPRACOWANIE BIBLIOGRAFII REGIONALNEJ W PROGRAMIE SOWA - II

Program SOWA - II jest programem bibliograficznym szczególnie przydatnym do prowadzenia baz danych (bibliografii) o skomplikowanej, wielostopniowej strukturze, do jakich należą bibliografie regionalne. Jego zaletą jest także swobodne formułowanie opisu bibliograficznego oraz możliwość tworzenia zestawień (poddziałów nienumerowanych) w obrębie działów i poddziałów bez zmiany **podstawowej struktury bibliografii**.

Jej zachowanie umożliwi wymianę danych pomiędzy bibliotekami na nośniku elektronicznym bez ograniczania potrzeb różnicowania zawartości bibliografii zależnie od odrębności terytoriów.

Kartoteki wzorcowe

Aby przystąpić do budowy bibliograficznej bazy danych „Bibliografii regionalnej Wielkopolski” w programie SOWA – II należy wprowadzić strukturę bibliografii (spis treści) do Kartoteki Haseł Wzorcowych. Brak tej informacji spowoduje komunikat o błędzie w polu dział główny, które stanowi odpowiednik głównego symbolu klasyfikacyjnego dla wprowadzanego opisu. Każdy wiersz (linijkę) struktury bibliografii wprowadzamy otwierając poszczególne pola w postaci symboli cyfrowych (cyfry arabskie) i ich odpowiedników cyfrowo-słownych (dla drukowanej wersji bibliografii). Np.:

Oznaczenie	Nazwa działu bibliografii
01	I. ZAGADNIENIA OGÓLNE.
01.01	1. Bibliografie. Katalogi.
01.02	2. Czasopisma

itd.

Pozostałe kartoteki haseł wzorcowych (KHW czasopism oraz KHW osób i serii wydawniczych) można wypełniać w miarę wprowadzania opisów. Do KHW czasopism wpisujemy **wszystkie** tytuły czasopism, do KHW osób i serii wydawniczych wprowadzamy informacje w miarę potrzeby. Korzystanie z KHW bardzo ułatwia pracę pozwalając przenosić do opisu zaopatrzone w separatory informacje we właściwej dla dokumentu, identycznej formie.

Tworzenie indeksów (układów) bibliografii

Wprowadzone opisy bibliograficzne możemy przeglądać (wyszukiwać) według rozmaitych układów powstających w bazie danych, uwidocznionych na zakładce u dołu ekranu.

Indeks numer rekordu – powstaje automatycznie po wypełnieniu rekordu.

Indeksy: tytuł publikacji, tytuł wydawnictwa ciągłego, nazwa osoby, nazwa instytucji, nazwa serii wydawniczej – powstają poprzez umieszczenie na początku i na końcu wprowadzanej informacji odpowiednich separatorów:

- dla **tytułu** publikacji: %t - %x (pomiędzy separatorami umieszczamy najczęściej tytuł właściwy. Tytuły rozpoczynające się od cyfr, cudzysłowów, nawiasów itp. program umieszcza na początku indeksu. Aby wprowadzić go na właściwe dla szeregowania alfabetycznego miejsce należy separator %t zapisać **po** a nie **przed** wymienionym znakiem. Separator %x w każdym przypadku zamyka wprowadzaną informację).

- dla **nazwy osoby** (autora): %a - %x

- dla **tytułu wydawnictwa ciągłego**: %c - %x

W obrębie pozycji indeksowej dwóch ostatnich indeksów opisy zostaną ułożone w kolejności wprowadzania danych. Aby zapewnić poprawność i jednolitość informacji należy przy wypełnianiu pola Opis katalogowy korzystać z kartoteki haseł wzorcowych.

- dla **nazwy instytucji**: %i - %x (indeks może służyć do wprowadzania hasła w postaci autora korporatywnego)
- dla **serii wydawniczej** %s - %x. Ponieważ nazwę serii umieszczamy w nawiasie okrągłym należy ją wraz z separatorem umieścić wewnątrz nawiasu.

Pozostałe indeksy: klasyfikacja regionalna, hasło przedmiotowe, hasło geograficzne i hasło osobowe powstają automatycznie przez wypełnienie odpowiednich pól na drugiej stronie formularza danych.

Wprowadzanie opisów – tworzenie rekordów w bazie danych

Umieszczenie hasła autorskiego (do trzech autorów) przed tytułem w formie indeksowej (nazwisko i imię) pozwala ominąć żmudną procedurę jego powtarzania w **polu Hasła do indeksów**. Do tego pola (pól) wprowadzamy tylko nazwy osób umieszczone w strefie odpowiedzialności. Np. %aKowalski Jan%xred. Każde nazwisko,

kryptonim i odsyłacz osobowy tworzy oddzielną pozycję indeksową. Po zastosowaniu procedury tworzenia kolekcji wejdą one w skład indeksu autorskiego do drukowanej wersji bibliografii.

W **polu Opis katalogowy** możemy wpisać pojedynczy opis bibliograficzny lub opis zbiorowy (pole poszerza się w miarę wprowadzania informacji). Uzyskanie właściwej formy graficznej dla wydruku bibliografii (np. wersaliki dla elementów hasła, kursywa dla tytułu czasopisma) stanowi funkcję programu SOWA-II i nie wymaga różnicowania zapisu przy wprowadzaniu rekordu do bazy danych. Szczegóły związane z wypełnianiem tego pola zob. część Wypełnianie formularza danych.

Recenzje pozycji zwartych, sztuk teatralnych itp. (**pole Opis recenzji**) rejestrujemy kolejno w polach powtarzalnych tej części formularza, co zapewnia przejrzystość tego typu informacji. Dla recenzji opublikowanych w tym samym czasopiśmie możemy zastosować opis zbiorowy. Umieszczone obok **pole Rok** pozwala zróżnicować informacje o latach publikowania recenzji.

Pole Adnotacja jest polem rozszerzalnym, co pozwala wprowadzić nawet bardzo obszerną adnotację zawartościową. Natomiast jego powtarzalność umożliwi zapisanie różnych typów adnotacji jednocześnie lub wprowadzenie opisu bibliograficznego o budowie hierarchicznej. Wówczas w polu Opis katalogowy zapisujemy informacje wspólne dla wszystkich części dokumentu a w polu (polach) Adnotacja elementy odrębne (np. tytuły, objętość itp.) wydawnictwa wielotomowego. Może ono służyć także do wpisywania informacji ze strefy Uwag.

Kolejność zapisów w poszczególnych polach adnotacji wynika z logiki tworzenia opisu. Przy uwzględnieniu wszystkich wymienionych wyżej możliwości zapiszemy:

- części (tomy) wydawnictwa wielotomowego
- informacje ze strefy Uwag
- adnotację zawartościową
- adnotację wyjaśniającą.

Trzy początkowe pola drugiej strony formularza danych służą do zapisania treści dokumentu przy pomocy symboli klasyfikacyjnych. Pole Dział główny odpowiada głównemu dla danego opisu symbolowi klasyfikacji i kieruje pełny opis bibliograficzny do odpowiedniego działu i poddziału w wydruku bibliografii. Dwa pozostałe pola nadają odpowiednią formę odsyłaczom. Symbol klasyfikacji z pola drugiego spowoduje umieszczenie w wydruku bibliografii odsyłacza numerowego lub hasłowego (zob. pozycja) na końcu działu lub poddziału. Symbol

klasyfikacji z pola trzeciego kieruje do właściwej części bibliografii opis skrócony (odsylacz zwykły: początek opisu = poz.). Umieszczenie zapisu w odpowiednim polu ma znaczenie **tylko dla wydruku bibliografii** ponieważ w bazie danych program powtarza pełny opis dokumentu bez względu na wybór któregoś z wymienionych pól.

Zarówno w polu Dział główny jak i w polach odsyłaczy zapisujemy symbole klasyfikacji przy pomocy **cyfr arabskich bez ich odpowiedników słownych** tworzących tytuły działów i poddziałów w **strukturze bibliografii**. Np. poddział II.3.a Rezerwaty przyrody. Ogrody. Parki zapisujemy 02.03.a. Jeśli wewnątrz jakiegoś poddziału chcemy wydzielić piśmiennictwo na określony temat tworzymy tzw. **poddział nienumerowany** przez dodanie po myślniku jego nazwy własnej. Np. 02.03.a–Wielkopolski Park Narodowy. Wówczas zarówno w bazie danych jak i w wydruku bibliografii powstanie segment poddziału umieszczony po piśmiennictwie podstawowym sklasyfikowanym bez tej informacji.

Swoistą formę poddziałów nienumerowanych stanowią układy przedmiotowe osób (I.5.b) i miejscowości w działach I.4 i IV.5. Zapisy ich nazw to np.:

01.05.b-Kowalski Jan

01.04-Kalisz

04.05-Poznań, okręg

Nazwy poddziałów nienumerowanych są podstawą szeregowania alfabetycznego tych grup opisów po właściwym piśmiennictwie działu i poddziału.

Hasłowy odsylacz osobowy

Jeśli chcemy powiązać informacje o osobach klasyfikowane w dziale I.5.b (lub gdzie indziej) z poszczególnymi działami bibliografii wówczas w pierwszym polu odsyłaczy (zob. pozycja) umieszczamy następujący zapis:

symbol działu. 01-Nazwisko i imię. Np. opis nt. archeologa sklasyfikowany w dziale I.5.b, który chcemy powiązać z działem Archeologia: 04.03.01-Kowalski Jan.

W ten sposób zarówno w bazie danych jak i w wydruku bibliografii po podstawowym piśmiennictwie działu powstanie pod nagłówkiem Biografie lista osób powiązanych z nim merytorycznie (np. muzyków z muzyką, leśników z leśnictwem itp.). Jej wykonanie wymaga

wcześniejszego wprowadzenia do Kartoteki Haseł Wzorcowych (struktura bibliografii) odpowiedniego zapisu. Np. dla osób powiązanych z działem Archeologia:

3. Archeologia

Biografie musimy wypełnić pola:

Oznaczenie 04.03.01 Nazwa działu bibliografii Biografie

Brak separatora 01 pomiędzy symbolem klasyfikacji a nazwiskiem spowoduje niezamierzone umieszczenie opatrzonego nagłówkiem opisu w obrębie podstawowego piśmiennictwa działu.

Odsyłacz osobowy z działu rzeczowego do poddziału biograficznego kierujemy poprzez zapis 01.05.b-Nazwisko i imię w drugim polu klasyfikacji (zob. pozycja).

Hasła indeksowe bibliografii

Kolejne trzy pola zawierają zapisy haseł indeksowych bibliografii. Do pola **Hasło przedmiotowe** wprowadzamy właściwe dla każdego opisu tytuły działów i poddziałów, poddziałów nienumerowanych oraz tematy indywidualne. Sposób indeksowania przedmiotowego omówiono w części Formułowanie haseł do indeksów.

W polu **Hasło geograficzne** wpisujemy nazwy miejscowości (lub obszarów według omówionej wcześniej formuły) połączone ze skrótem lub tematem dokumentu. Np. Kalisz, okręg – hist.

Pole **Hasło osobowe** zawiera nazwisko osoby, która jest przedmiotem opracowania.

Pole Hasło geograficzne wypełniamy dla każdego opisu, pola Hasło przedmiotowe nie wypełniamy dla opisów z działu I.4, pole Hasło osobowe wypełniamy w razie potrzeby, ale **zawsze** dla opisów z działu I.5.b – niezależnie (dla wszystkich symboli klasyfikacji) od ich umieszczenia w polu Dział główny lub odsyłacze.

Po zastosowaniu procedury tworzenia kolekcji informacje zapisane w wymienionych polach utworzą wspólny **indeks przedmiotowy** do drukowanej wersji bibliografii.

Wszystkie pola merytoryczne drugiej strony formularza danych z wyjątkiem pola Dział główny są polami powtarzalnymi.

Ostatnim polem, na które warto zwrócić uwagę jest pole **Rodzaj rekordu**, które można wypełniać według przyjętych przez siebie oznaczeń dla opisywanej **formy dokumentu**. Np. z – wydawnictwa zwarte, c – czasopisma, a – dokumenty audiowizualne itp. Pozwoli to na

wyodrębnienie z bazy danych części piśmiennictwa i utworzenie kolekcji według kryterium formy.

Tworzenie kolekcji

Piśmiennictwo zarejestrowane w bazie danych możemy zestawiać (do przeglądania lub wydruku) za pomocą odpowiednich procedur. **Kolekcja lokalna** powstaje poprzez zaznaczenie kursorem wybranych pozycji. **Kolekcję zdalną** tworzymy poprzez otwarcie właściwego menu i dodanie zapytania w odpowiedniej formie (podpowiedzi na ekranie). W obydwu przypadkach zaznaczamy na zakładce wybraną formę kolekcji.

Kolejna procedura przenosi automatycznie wybrany materiał bibliograficzny (kolekcję) do programu edycyjnego WORD, w którym możemy przeglądać zestawioną do druku wersję bibliografii oraz w razie potrzeby wykonać korektę techniczną. Sporządzenie indeksów – autorskiego i (lub) przedmiotowego – wymaga dołączenia tego punktu do procedury wydruku kolekcji. Przy pomocy funkcji Import możemy także przenieść wybraną kolekcję do innej bazy danych (po usunięciu informacji z pól klasyfikacji).

Wypełnianie formularza danych w programie SOWA II

Uwagi

Stosowanie spacji (odstępu):

1. Znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, średnik, dwukropek stosujemy bez spacji po poprzedzającym wyrazie w zwykłych funkcjach interpunkcyjnych.
2. Dwukropek (dla oddzielenia tytułu od podtytułu) oraz myślnik dla oznaczenia po kropce strefy opisu bibliograficznego wymaga spacji po obydwu stronach znaku.
3. Użycie nawiasów nie wymaga spacji (wewnątrz nawiasu).
4. Użycie cudzysłowu nie wymaga spacji (wewnątrz cytatu)

Pobieranie informacji do poszczególnych pól:

1. Na stronie 1 formularza:

Opatrzony separatorami (KHW kartoteka haseł wzorcowych) nazwy czasopism, osób i serii wydawniczych tworzą indeksy umieszczone na końcu widocznej części każdego pola, co pozwala przenieść wybrane informacje bezpośrednio do wybranego fragmentu opisu bibliograficznego w niezmienionej postaci. Program lokuje je zawsze na końcu zapisu. Jeśli chcemy wprowadzić zmianę lub nową informację wraz z separatorem wewnątrz opisu musimy pobrać separatory z menu ukrytego pod znakiem %.

2. Na stronie 2 formularza:

Wypełnianie poszczególnych pól na tej stronie spowoduje ich automatyczne zestawienie w indeksach bazy danych zawieszonych na końcu widocznej części każdego pola. Można w ten sposób przenieść wcześniej wprowadzone zapisy w pełnej, identycznej i właściwej dla każdego pola postaci.

Przykłady

1. Opis pozycji zwartej:

TROPAMI Świętego Wojciecha / pod red. Zofii Kurnatowskiej. – Poznań: Wydaw. PTPN, 1999. – 407 s. : fot., pl., rys., mapa. – (Prace Komisji Archeologicznej / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych; t. 18)

Zawiera m.in.: Sawicki Tomasz. Gniezno w X wieku – na szlaku ku męczeństwu. s. 111-131

Materiały międzynarodowej sesji naukowej zorganizowanej w Poznaniu i w Gnieźnie w 1997 r.

Formularz strona 1

Pole hasła do indeksów:

%aKurnatowska Zofia%xred. (między poszczególnymi elementami nie stosuje się spacji)

Pole opis bibliograficzny:

%tTropami Świętego Wojciecha%x spacja / spacja pod red. Zofii Kurnatowskiej kropka spacja myślnik spacja Poznań dwukropki spacja Wydaw. PTPN przecinek spacja 1999 kropka spacja myślnik spacja 407 s. spacja dwukropki fot., pl., rys., mapa kropka spacja myślnik spacja nawias Prace Komisji Archeologicznej spacja / spacja Poznańskie

Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Historii i Nauk Społecznych
średnik spacja t. spacja 18 nawias

Pole adnotacja:

Zawiera m.in.: spacja %aSawicki Tomasz%x kropka spacja %tGniezno w
X wieku – na szlaku ku męczeństwu%x kropka spacja s. spacja 111-131

Pole adnotacja powtarzalne:

Materiały międzynarodowej sesji naukowej zorganizowanej w Poznaniu i
w Gnieźnie w 1997 r.

Zapisanie drugiej adnotacji w polu powtarzalnym formułuje zapis od
nowego wiersza.

Formularz strona 2

Pole dział główny:

01.05.b-Wojciech, święty

01 kropka 05 kropka b myślnik Wojciech przecinek spacja święty

Odsyłacze:

Pole 1 zob. pozycja (odsyłacz hasłowy)

15.01-Wojciech, święty

Zastosowanie takiego odsyłacza wymaga wcześniejszego wprowadzenia
do kartoteki haseł wzorcowych (KHW) działów do działu XV

Zagadnienia wyznaniowe poddziału oznaczonego 01 Biografie (zob.
fragment Hasłowy odsyłacz osobowy). Poddziału 01 nie wprowadzamy
do działów I.3, I.4, IV.5, VII.6, XIII.1

Pole 2 opis skrócony (odsyłacz zwykły)

04.05-Gniezno

04 kropka 05 myślnik Gniezno

Pole hasła przedmiotowe:

Biografie

Historia do połowy XV wieku

Pole hasła geograficzne:

Gniezno – biogr.

Gniezno spacja myślnik spacja biogr.

Gniezno – hist.

Gniezno spacja myślnik spacja hist.

Pole hasło osobowe:

Wojciech, święty

Wojciech przecinek spacja święty

Uwaga! Jeśli nazwa osoby zawiera dwa człony oddzielający je myślnik stosujemy bez spacji

np. Kwiatkowska-Kowalska Janina

2. Opis ogólny czasopisma:

Przykład 1

KUKURYDZA : pismo Polskiego Związku Producentów Kukurydzy w Poznaniu / red. nacz. Hubert Waligóra. - 1999, R.7, nr 1 - 2. - Poznań: PZPK, 1999. - Pólr.

Pole hasła do indeksów:

%aWaligóra Hubert%xred.

Pole opis bibliograficzny:

%tKukurydza%x spacja dwukropek spacja pismo Polskiego Związku Producentów Kukurydzy w Poznaniu spacja / spacja red. spacja nacz. spacja Hubert Waligóra kropka spacja myślnik spacja 1999 przecinek spacja R. spacja 7 przecinek spacja nr spacja 1 spacja myślnik spacja 2 kropka spacja myślnik spacja Poznań dwukropek PZPK przecinek spacja 1999 kropka spacja myślnik spacja Pólr.

Pole dział główny:

01.02

Pole hasło przedmiotowe:

Czasopisma

Pole hasło geograficzne:

Poznań – czas.

Przykład 2:

MORENA : prace i materiały Wielkopolskiego Parku Narodowego / red. Andrzej Kostrzewski, Ryszard Siwecki. – 1999, z. 6. – Jeziory: WPN, 1999. – 135 s.

Tytuł zeszytu: 40 lat Wielkopolskiego Parku Narodowego; Struktura środowiska naturalnego Wielkopolskiego Parku Narodowego

Pole hasła do indeksów:

1. %aKostrzewski Andrzej%ared.
2. %aSiwecki Ryszard%ared.

Pole opis bibliograficzny:

%tMorena%x spacja dwukropek spacja prace i materiały Wielkopolskiego Parku Narodowego spacja / spacja red. spacja Andrzej Kostrzewski przecinek spacja Ryszard Siwecki kropka spacja myślnik spacja 1999 przecinek spacja z kropka spacja 6 kropka spacja myślnik spacja Jezioro dwukropek spacja WPN przecinek spacja 1999 kropka spacja myślnik spacja 135 spacja s kropka

Pole adnotacja:

Tytuł zeszytu dwukropek spacja %t40 lat Wielkopolskiego Parku Narodowego%x średnik spacja %tStruktura środowiska naturalnego Wielkopolskiego Parku Narodowego%x

Pole dział główny:

01.02

Odsyłacze:Pole 2 – opis skrócony

02.03.a-Wielkopolski Park Narodowy

Pole hasło przedmiotowe:

Czasopisma

Pole hasło geograficzne:

Jezioro, pow. Poznań – czas.

3. Opis artykułu w czasopiśmie:

Przykład:

ADAMCZAK Edmund. Wasz Edmund Emeryt / rozm. Małgorzata Derwich. – (W kamerze i w eterze). – Fot. // Expr. Pozn. – 1999, nr 21, s. 17
Prezenter cyklu programów w Poznańskim Ośrodku Telewizji Polskiej S.A.

Pole hasła do indeksów:

%aDerwich Małgorzata%x

Pole opis bibliograficzny:

%aAdamczak spacja Edmund%x kropka spacja %tWasz Edmund
 Emeryt%x spacja / spacja rozm. Małgorzata Derwich kropka spacja
 myślnik spacja nawias okrągły W kamerze i w eterze nawias okrągły
 kropka spacja myślnik spacja Fot. spacja // %cExpr. Pozn.%x spacja
 myślnik spacja 1999 przecinek spacja nr spacja 21 przecinek spacja s.
 spacja 17

Pole adnotacja:

Prezenter cyklu programów w Poznańskim Ośrodku Telewizji Polskiej
 S.A.

Pole dział główny:

01.05.b-Adamczak Edmund

Odsyłacze:Pole 1 zob. pozycja

11.04.g.01-Adamczak Edmund

zob. wyjaśnienia dot. wypełniania rekordu pozycji zwartej.

Pole hasła przedmiotowe:

Biografie

Telewizja

Telewizja Polska S.A. Oddział w Poznaniu (temat szczegółowy, tytuł
 poddziału nienumerowanego).

Pole hasło geograficzne:

Poznań – biogr.

Pole hasło osobowe:

Adamczak Edmund

4. Opis recenzji książki:

Przykład:

KALENDARIUM wrzesińskie / oprac. L. Kostrzewski, B.

Święciochowski. – Września, 1998

Rec. ANDERS Paweł. Historia na dni podzielona // Kron. Wielkop. –
 1999, nr 3, s. 124-125

Uwaga! Jeśli recenzja i książka ukazały się w tym samym roku opis recenzji poprzedzamy pełnym opisem książki.

Pole hasła do indeksów:

- 1.%aKostrzewski L.%xoprac.
- 2.%aŚwięcichoowski B.%xoprac.

Pole opis bibliograficzny:

%tKalendarium wrzezińskie%x spacja / spacja oprac. L. Kostrzewski przecinek spacja B. Święcichoowski kropka spacja myślnik spacja Wrzeźnia przecinek spacja 1998

Pole recenzje:

Rec. spacja %aAnders Paweł%x kropka spacja %tHistoria na dni podzielona%x spacja // spacja %cKron. spacja Wielkop.%x spacja myślnik spacja 1999 przecinek spacja nr spacja 3 przecinek spacja s. spacja 124 myślnik 125

Opis recenzji pokrywa się z opisem artykułu w czasopiśmie poprzedzonym skrótem Rec.

Przy zapisie numerów stron (od-do) nie stosujemy spacji.

Pole dział główny:

01.04-Wrzeźnia

01 kropka 04 myślnik Wrzeźnia

Pole hasło geograficzne:

Wrzeźnia

Zapis na drugiej stronie formularza danych stanowi odpowiednik treści zawartych w polach opisu i adnotacji na stronie pierwszej. Z kolei zapis w polach haseł przedmiotowych, geograficznych i osobowych stanowi odpowiednik słowny symboli klasyfikacyjnych wprowadzonych do pierwszych trzech pól drugiej strony formularza danych toteż nie należy tu dodawać informacji wcześniej nie wprowadzonych. Ich obecność może być skutkiem pomyłek powstałych podczas kopiowania rekordów lub zwykłych błędów opracowania. Można to wyrazić formułą:

Opis bibliograficzny + adnotacja = symbole klasyfikacji = hasła przedmiotowe, geograficzne i osobowe.